

Sygn. akt IV U 835/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania S. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 19 kwietnia 2013 roku nr (...)

w sprawie S. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się S. P. emeryturę począwszy od dnia (...)

Sygn. akt IV U 835/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 stycznia 2014 roku

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił S. P. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż odwołujący nie spełnia warunków, od których zależy prawo do emerytury, gdyż nie wykazał wymaganych co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, co nie daje podstaw do przyznania świadczenia emerytalnego na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł S. P. domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury. Ubezpieczony podniósł, iż przedmiotowa decyzja jest dla niego krzywdząca, gdyż posiada wymagany staż pracy w warunkach szczególnych, to jest w zakresie obróbki elementów wielometalowych (w szczególności żeliwa, w połączeniu z występowaniem oparów rozpuszczalników i zapyłania węglem) na dowód czego wniósł o przesłuchanie wymienionych w odwołaniu świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny domagał się jego oddalenia, powołując argumentację z zaskarżonej decyzji. Jak podniesiono Zakład nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Zakładach (...) w T., gdyż ze świadectwa pracy z dnia 28.01.1999 r., z którego wynika, że pracował tam jako wiertacz, szlifierz, lakiernik nie można jednoznacznie i precyzyjnie określić rodzaju wykonywanych przez odwołującego prac.

Bezsporne między stronami było:

S. P. urodzony w dniu (...) ukończył 60 lat. Posiada na dzień 1.01.1999 r. łączny staż zatrudnienia wynoszący ponad 25 lat.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1.07.1977 r. do 31.01.1999 r. odwołujący był zatrudniony w Zakładach (...) w T. na stanowiskach: wiertacz, szlifierz, lakiernik. Spółdzielnia ta zajmowała się produkcją metalowych wyrobów takich jak: kłódki, zamki motocyklowe, skrzynki na listy, imadła, różnego rodzaju zamknięcia itp.

Dowód:

- akta ZUS,
- akta osobowe odwołującego się,
- zeznania odwołującego - k. 20,
- zeznania świadków M. P. i A. P. – k. 20.

W powyższej Spółdzielni ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (poza okresami, kiedy to przebywał na urloпах bezpłatnych, to jest od 16.03.1992 r. do 18.03.1993 r. i od 19.04.1993 r. do 31.12.1993 r.) wykonywał prace wiertacza, szlifierza i lakiernika, innych prac nie wykonywał. W zależności od potrzeb Spółdzielni okresowo (np. przez kilka miesięcy) wykonywał czynności na dużej stojącej wiertarce słupowej chłodzonej emulsją i wiercił otwory (korpusy) w odlewach żeliwnych, mosiężnych, czy też stalowych. Było to wykańczanie odlewów. W okresach, kiedy to pracował na dużej, stojącej, wysokoobrotowej szlifierce szlifował gotowe elementy w celu likwidacji tzw. „zadziorów” powstałych po cięciu, wierceniu i frezowaniu. Otrzymywał wówczas dodatek szkodliwy do wynagrodzenia i mleko. Najwięcej czasu podczas przedmiotowego zatrudnienia ubezpieczony pracował jako lakiernik w pomieszczeniach niezhermetyzowanych, lakierując tzw. pistoletem gotowe produkty. Wówczas także otrzymywał dodatek za pracę w szkodliwych warunkach i mleko.

Dowód:

- akta ZUS,
- akta osobowe odwołującego się,
- zeznania odwołującego - k. 20,
- zeznania świadków M. P. i A. P. – k. 20.

Powyższy stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów w postaci akt ZUS i akt osobowych odwołującego, jego zeznań oraz zeznań świadków.

Dokumenty dające podstawę dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne. Ich treść i forma nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości uczestników postępowania, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej czy formalnej. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), a dokumenty prywatne, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Sąd w całości uznał za wiarygodne zeznania świadków oraz odwołującego się. Ich zeznania w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż w powyższym okresie zatrudnienia (z wyjątkiem wymienionych wyżej okresów kiedy to przebywał na urloпах bezpłatnych) odwołujący faktycznie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych, czy to na stanowisku wiertacza, szlifierza, czy też lakiernika. Zeznania te nie zawierały

wewnętrznych sprzeczności, były spójne i konsekwentne oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było ustalenie czy S. P. przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Z powyższych względów zwrócić uwagę należy na regulację zawartą w art. 184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2009 roku Nr 153 poz.1227 ze zm.) zgodnie, z którą ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, tj. 60 lat życia dla mężczyzny, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (czyli w dniu 1.01.1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzny.

Z kolei według art. 32 wyżej powołanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącymi pracownikami (o których mowa w ust. 2-3 tegoż artykułu), zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 – tj. 65 lat w przypadku mężczyzn. Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa powyżej, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Przepis art. 32 ust. 4 powołanej ustawy stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za owe przepisy dotychczasowe wymienione zarówno w art. 32 ust. 2 jak i w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. 1982 r. Nr 40 poz. 267 ze zm.).

Zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 lutego 2002 roku (sygn. akt III CZP 30/2001, opubl. OSNAPiUS 2002/10 poz. 243) zawarte w art. 32 ust. 4 ustawy odesłanie do przepisów dotychczasowych, sankcjonujących obowiązywanie rozporządzenia, można odnosić tylko do tych przepisów rozporządzenia, które regulują materię określoną w przepisie ustawy, a więc wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk, oraz warunki, na jakich osobom wykonującym te prace przysługuje prawo do emerytury. Zachowały zatem moc przepisy § 4-8a określające wiek emerytalny i okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, przepisy § 9-15 określające wiek emerytalny i warunki przechodzenia na emeryturę osób zatrudnionych w szczególnym charakterze, a ponadto przepis § 3 określający ogólny wymagany okres zatrudnienia oraz przepis § 2 ust. 1 stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie zatem z § 4 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż odwołujący spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury. Otóż ukończył 60 lat, posiada wymagany okres ogólnego stażu pracy, bo wynoszący ponad 25 lat, jak również legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowiskach objętych wykazem A cytowanego rozporządzenia wynoszącym co najmniej 15 lat pracy.

Należy również zauważyć, iż zgodnie z art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych. To sprawia, że fakt zatrudnienia, bądź jego brak w warunkach szczególnych może być dowodzony za pomocą każdego środka dowodowego, w tym z zeznań stron i świadków.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie dowody z zeznań odwołującego i zeznań świadków w sposób jednoznaczny potwierdziły, że S. P. będąc zatrudniony w Zakładach (...) w T. w okresie od 1.07.1977 r. do 31.01.1999 r. (poza okresami, kiedy to przebywał na urloпах bezpłatnych, to jest od 16.03.1992 r. do 18.03.1993 r. i od 19.04.1993 r. do 31.12.1993 r.) wykonywał prace polegające na wykańczaniu odlewów (czyli prace wymienione w Wykazie A Dziale III pkt 23 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze) oraz prace szlifierskie (to jest prace wymienione w Wykazie A Dziale III pkt 78 powyższego rozporządzenia), jak i czynności przy niezhermetyzowanym lakierowaniu (prace wymienione w Wykazie A Dziale XIV pkt 17 powyższego rozporządzenia), nie wykonując przy tym innych prac.

Podkreślić należy, że nie jest tak, jak twierdzi ZUS, iż aby praca była uznana za pracę w warunkach szczególnych musi ona być stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywana tylko na jednym stanowisku. Wymóg pracy stałej i w pełnym wymiarze czasu pracy dotyczy bowiem tego, aby wykonywane przez pracownika czynności odbywały się w warunkach szczególnych. Decydującą przeciw rolę w analizie charakteru pracy z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarabkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 2.03.2012 r. III UK 86/11).

Powyższe stanowisko w pełni potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.02.2012 r. (I UK 227/11) zgodnie z którym: „Z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Nie jest więc dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, z czego a contrario wynika, że mogą i powinny być uwzględnione takie równocześnie wykonywane czynności, które miały szkodliwy wpływ na zdrowie zatrudnionego, bo zostały uznane przez ustawodawcę za pracę w warunkach szczególnych.”

Wskazane zatem wszystkie prace wykonywane w spornym okresie zatrudnienia odwołującego określone są w Wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Tym samym, biorąc pod uwagę powyższy okres zatrudnienia (z wyłączeniem okresów, kiedy to ubezpieczony przebywał na urloпах bezpłatnych), spełnia on wymagany warunek co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając powyższe na uwadze, działając na mocy wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu emeryturę począwszy od dnia (...)tj. od ukończenia przez niego 60 lat.

SSR (del) Jacek Liszka

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)